

**İstanbul
Bilgi Üniversitesi**

MESLEKTAŞ SOHBETLERİ-2

21. Yüzyılın yetkinlikleri çerçevesinde Akademisyenler ve Öğrenciler

İstanbul Bilgi Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü ve Uluslararası İlişkiler Konseyi Derneği ortaklığında geliştirilen “Meslektaş Sohbetleri” toplantıları ile Türkiye’deki Uluslararası İlişkiler akademisyenlerinin eğitim, araştırma ve yayın çabaları ile genel olarak çalışma hayatı konularındaki deneyimlerini ve sorunlarını paylaşmayı yapısalılaştırmak; akademisyenlerin birbirlerinden ve sorunlarından haberdar olmalarını sağlamak ve ortak tutum geliştirme olanaklarını düşünmek amaçlanmıştır.

17 Şubat 2024 tarihinde İstanbul Bilgi Üniversitesi Santral Kampüsü’nde davetli (6 şehirde 32 üniversitede) 126 akademisyenden 37’sinin katılımı ile gerçekleştirilen ilk toplantıdan sonra; bu toplantının sonuçları üzerinden daha somut öneriler geliştirmeye odaklanan, ilk toplantıya da katılmış olan 14 üniversiteden 27 meslektaşın davet edildiği bir çalıştay 12 Nisan 2025 tarihinde İstanbul Bilgi Üniversitesi Santral Kampüsü’nde gerçekleştirilmiştir.

“21. Yüzyılın yetkinlikleri çerçevesinde Akademisyenler ve Öğrenciler” başlıklı, Dersler ve Eğitim, Araştırma ve Yayın, Entelektüel ve Sosyal Gelişim oturumları yapılan bu çalıştayda gündeme gelen öneriler aşağıda özetlenmiştir.

Dersler ve Eğitim

- ❖ Güncel koşullarda öğretim elemanları ile öğrenciler arasındaki ilişkilerin ve ders içeriklerinin yeniden tanımlanması akademik personel ile öğrencilerin motivasyonu, derslerin verimi ve üniversite kültürünün devamı için elzem görünmektedir. Bu çerçevede aşağıdaki öneriler paylaşılmıştır:

- Öğrencilere erişim sorunlarının artmasına yönelik olarak Eğitim Fakülteleri desteğiyle pedagojik bilgi ve bilinci arttırmak.
- Öğrenciler ve akademisyenler için psikolojik dayanıklılık eğitimleri ile zorluklarla mücadele yöntemleri geliştirmek.
- Öğrencilere erişme ve çağdaşlaşma amaçlı teknolojik ve pedagojik yeniliklerin eğitim içeriğinde zayıflamaya yol açmaması için öğrencileri disiplinli çalışmaya zorlamak ama bunu öğrenciyle doğrudan temas içerisinde yapmak.
- Öğrencilerin bilgi birikimindeki eksikler nedeniyle ham bilgi aktarımı kaçınılmaz olduğundan derslerde genel kültür bilgilerinin aktarımını arttırmak.
- Birincil kaynak okutmayı arttırarak, derste bilgi aktarımını bunun üzerinden gerçekleştirmek.
- Dünya düzeni ve ulusal siyasetlerdeki sıkıntıların öğrencilerin motivasyonunu düşürmesinden hareketle; bu güncel sıkıntılar üzerinde durularak, sosyal bilimler çerçevesinde bağlamaştırma ve ilgili bilgileri bu şekilde aktarma yönteminin gündeme alınması faydalı olacaktır.
- Öğrencilerde adalet hissi önemli olduğundan ve adalet uyum ile verimi arttırabildiğinden, ders izlenceleri, akışı ve akademik personelle iletişimi adalet bağlamında oluşturmak ve iletmek.
- Ders izlencesini öğrencilere hazırlatarak, neyi öğrenecekleri konusunda sorumluluk vermek.
- Yoklama almayı ödüllendirme yöntemi olarak kullanmak.
- Öğrencilerde ilgi, uyum ve verimi artırdığı gözlenen ders dışı sohbetleri arttırmak.
- Yapay zekâ kullanımının adil ve verimli yollarını uygulama ile göstermek.
- Yapay zekâ kullanımının ödev yaz(dır)maya olumsuz etkilerini azaltmak için ödevlerin okuma listesi, özetli kaynakça, ilk taslak gibi aşamalarını akademik personel gözetiminde döneme yayarak ve kademeli notlandırmak.
- Yapay zekâ kullanımını kaynak tarama için bir araç olarak değerlendirmek ve anlatmak.
- Uluslararası ilişkiler disiplini ve hatta sosyal bilimlerin sıkıntıları ve teorilerin açmazlarını öğrencilerin hayatları üzerinden örneklendirerek aktarmak ve aşmaya çalışmak.
- Uluslararası ilişkiler bölümlerinin yetiştirdiği öğrenciler hakkında kararlar piyasa ve siyaset tarafından veriliyor. Dolayısıyla piyasa ve siyaset konusunda öğrencilerin hayatlarına etki eden somut unsurlar üzerinden bilgi ve analiz aktarımı ile onlara yardımcı olmak ve müfredatı aktarmak.
- Tarih ve Coğrafya bilgisinin zayıflığına karşı disiplinler arası geçişkenlikleri vurgulamak.
- Bilgi aktarımına haber programları, belgeseller, edebiyat eserleri gibi destekler üretmek.
- Derslerde eğlenceli unsurlarla öğrenmeye yardımcı olmak.

- Öğrencilerle üniversite içindeki etkinliklere katılımı arttırmak.
- Ders saatlerinde yirmi dakikada bir beş dakikalık sınıf içi aralar vererek ders anlatımı sırasında konsantrasyonu arttırmak ve cep telefonu kullanımını gibi dersi olumsuz etkileyen durumları düşürmek.

Araştırma ve Yayın

- ❖ Yayınlar doyurucu olmaktan uzak. Performans puan sistemleri yüzeysel yayınlara yönlüyor. Akademisyen yayın sürecinin öznesi değil nesnesi haline geliyor. Bu da üretilen bilgi ve üretim sürecini nesneleştiriyor. Yayınları ölçülebilir ve denetlenebilir kılma çabası hepten sayısallaşmaya dönüşürken, verimlilik ve hakkaniyette kuşkuvar devam ediyor, keyfilik yok olmuyor. Bu çerçevede aşağıdaki öneriler paylaşılmıştır:
- Akademisyenlerin performans değerlendirmeleri çeşitlendirilmeli.
- Saha araştırmalarının önemi vurgulanmalı ve saha araştırmalarına destek olanaklarının artırılması için çaba gösterilmeli. Zira saha araştırmalarının eksikliği Uluslararası İlişkiler disiplinin zaten dar olan ontolojisini yüzeyselleştiriyor.
- Yayınların hedef kitlesi belli olmalı. Zira erişim, atıf, içerik buna göre değişiyor. Dahası, Uluslararası İlişkiler ontolojisi ile ilişkili olsa da olmasa da, disiplinindeki yayınlar farklılaşma adına giderek esoterik olmaya başladı.
- Disiplinlerarasılık hatta “disiplinsizlik” önemsenmeli.
- Proje sonuçları Uluslararası İlişkiler disiplinine katkı sağlayamıyor. Proje yapanların Uluslararası İlişkiler disiplini ile ilgili araştırma bulguları sunmaya önem vermeleri anlamlı olacaktır.
- Hakemlikler özensiz, içeriksiz, hatta kötü niyetli hale geldi. Hakemlikler özenli yapılmalı.
- Etik ve epistemoloji daha da göz ardı edilir oldu. Bu önemli boyutlar göz ardı edilmemeli.
- Araştırma ile yayın arasındaki farkın artması sorununa karşı araştırmanın önemi vurgulanmalı ve bu çerçevede metodoloji de göz önüne alınmalı.
- Temel eser eksikliği rahatsız edici boyuta ulaşmış durumda. Kitap yazmak teşvik edilmiyor. Akademisyenin temel eseri olmalı. Akademisyenlerin temel eserler üzerinden konuşması Uluslararası İlişkiler disiplininin itibarını da arttıracaktır.
- SSCI’de taranan dergiler dışı yayınlar daha çok insana ulaşıyor, örneğin daha fazla atıf alıyor. SSCI “impact” aslında gayet dar bir grup arası teması işaret ediyor ve dar kapsamlı ve teknik kalıyor. Bu nedenle, performans puanı getirmese bile akademisyenler daha çok insana ulaşan yayınlardan kaçınmamalı.

Entelektüel ve Sosyal Gelişim

- ❖ Uluslararası ilişkiler alanında gözlemlenen yüzeyselleşme kültürle ilişkisizlikten de kaynaklanıyor. Kültürel etkinlikler meslekî, sosyal ve kişisel zenginlikler yaratabilir. Bu çerçevede aşağıdaki öneriler paylaşılmıştır:
 - Meslektaşlar (ve öğrenciler) beraber kültürel geziler ve entelektüel sohbetler düzenleyebilirler.
 - Meslektaşlar (ve öğrenciler) beraber sanat atölyeleri düzenleyerek sanatçılarla buluşabilirler.
 - Teknoloji aşinalığını arttırmak ve/veya verimli kılmak için atölyeler ve geziler düzenlenebilir.
 - Disiplinlerarasılık arayışı entelektüel etkinlikler ile içeriklendirilebilir.
 - Panorama portalda oluşturulan “Yaşam” köşesi farklı alanlardan yazılarla zenginleştirilebilir ve paylaşılabilir.
 - İnsanlığın devamı için asal olan Yeşil Dönüşüm kültürel etkinliklerle somutlaştırılabilir.

Çalıştay Katılımcıları (İsim sırasına göre)

1. Bezen Coşkun, TED Üniversitesi
2. Çiğdem Nas, Yıldız Teknik Üniversitesi
3. Deniz Şenol Sert, Özyeğin Üniversitesi
4. Duygu Öztürk, Medipol Üniversitesi
5. Ersin Embel, Altınbaş Üniversitesi
6. Esra Dilek, Özyeğin Üniversitesi
7. Faruk Sönmezoğlu, İstanbul Üniversitesi
8. Fulya Aksu, Altınbaş Üniversitesi
9. Gencer Özcan, İstanbul Bilgi Üniversitesi
10. Gökçe Gezer, İstanbul Bilgi Üniversitesi
11. İnan Rüma, İstanbul Bilgi Üniversitesi
12. Mehmet Ali Tuğtan, İstanbul Bilgi Üniversitesi
13. Mustafa Aydın, Kadir Has Üniversitesi
14. Ozan Kuyumcuoğlu, İstanbul Bilgi Üniversitesi
15. Özge Onursal Beşgül, İstanbul Bilgi Üniversitesi
16. Selcen Öner, Bahçeşehir Üniversitesi
17. Sezin İba Gürsoy, Kırklareli Üniversitesi

18. Sinem Akgül Açıkmeşe, Kadir Has Üniversitesi